

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2019/20:SfU5

En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken och i lagen om vissa kommunala befogenheter och avslår motionsyrkandena.

Regeringens förslag avser höjda åldersgränser i pensionssystemet. Förslagen innebär att det i socialförsäkringsbalken ska införas ett nytt åldersbegrepp benämnt riktålder för pension. Avsikten är att riktåldern på sikt ska styra de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem och fungera som ett riktmärke för de försäkrades individuella pensionsbeslut. Vidare föreslås att åldersgränsen när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas ska höjas från 61 till 62 år. I propositionen föreslås också vissa anpassningar till höjningen av åldersgränsen för rätten att kvarstå i anställning till 68 år fr.o.m. 2020. Förslagen bygger på Pensionsgruppens överenskommelse i december 2017.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2019 respektive den 1 januari 2020 med vissa övergångsbestämmelser.

I betänkandet finns två reservationer (SD, V).

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden.....	5
En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv	5
Reservationer	10
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (V).....	10
2. En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv, punkt 2 (SD).....	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	12
Propositionen	12
Följdmotionerna	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motion

2018/19:3124 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V).

Reservation 1 (V)

2. En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken i de delar som avser 2 kap. 1 och 10 a–10 d §§, 56 kap. 3 § samt 62 kap. 12, 13 och 15–17 §§,

2. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:133 punkterna 1 i denna del och 2 samt avslår motion

2018/19:3128 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (SD)

3. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken utom i de delar som omfattas av utskottets förslag ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:133 punkt 1 i denna del.

Stockholm den 8 oktober 2019

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Katarina Brännström (M), Paula Bieler (SD), Solveig Zander (C), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Julia Kronlid (SD), Kadir Kasirga (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M), Linda Lindberg (SD), Fredrik Malm (L), Ida Gabrielsson (V) och Erica Nådin (S).

Redogörelse för ärendet

Den 14 december 2017 träffade Pensionsgruppen en överenskommelse om att utveckla pensionssystemet för att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner, kallad pensionsöverenskommelsen. Pensionsöverenskommelsen bygger på Pensionsåldersutredningens betänkande Åtgärder för ett längre arbetsliv (SOU 2013:25). Överenskommelsen innehåller inga författningsförslag men den slår fast hur de pensionsrelaterade åldersgränserna ska höjas och ger riktlinjer för det fortsatta beredningsarbetet. I departementspromemorian Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (Ds 2019:2) finns förslag som tar sikte på att höjda åldersgränser genomförs stegvis 2020, 2023 och 2026.

I denna proposition behandlas förslag som ska genomföras 2020. Lagändringarna bygger på Pensionsgruppens överenskommelse. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att genomföra övriga ändringar som följer av pensionsöverenskommelsen.

Utskottet behandlar i betänkandet proposition 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv och två följdmotioner.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och i lagen om vissa kommunala befogenheter.

Därmed avslår riksdagen en motion om att avslå propositionen i sin helhet och en motion om att avslå propositionen utom förslagen om att höja åldersgränsen för rätt till förlängd arbetsskadelivränta och skyddet för sjukpenninggrundande inkomst vid sådan livränta.

Jämför reservation 1 (V) och 2 (SD).

Gällande ordning

Det finns inte någon formell pensionsålder i Sverige, men det finns pensionsrelaterade åldersgränser i olika regelsystem som påverkar den enskildes val av tidpunkt att utträda ut ur arbetslivet. Tidpunkten för när den allmänna pensionen kan börja tas ut är flexibel. Inkomstpension betalas ut efter ansökan fr.o.m. den månad när den försäkrade fyller 61 år (56 kap. 3 § socialförsäkringsbalken, SFB). Någon övre gräns för när man senast måste börja ta ut inkomstpension finns inte. Garantipension kan betalas ut fr.o.m. den månad när den försäkrade fyller 65 år. Bostadstillägg och äldre-försörjningsstöd kan betalas ut fr.o.m. den dag när den försäkrade fyller 65 år. Vidare har tjänstepensionsavtalen ofta 55 år som lägsta ålder för uttag av pension. Motsvarande gäller för privat pensionssparande. När det gäller kringliggande trygghetssystem finns i många fall en åldersgräns vid 65 år.

Åldersgränserna för arvsinstilldelning är anpassade till åldersgränsen för när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas, dvs. 61 års ålder. Arvsvinster efter personer som har avlidit före det år de skulle ha fyllt 60 år fördelas året därpå till de kvarlevande med samma födelseår som de avlidna. Dessa arvsvinster benämns faktiskt uppkomna arvsvinster. När man är 60 år eller äldre baseras arvsvinstfaktorerna på den officiella livslängdsstatistiken för befolkningen, s.k. demografiskt beräknade arvsvinster. Det innebär att för ett enda år, det år den försäkrade fyller 60 år, tilldelas dubbla arvsvinster, dels de faktiskt uppkomna, dels de demografiskt beräknade arvsvinsterna (62 kap. 12, 13 och 15–17 §§ SFB).

Arbetskadellivränta lämnas längst t.o.m. månaden före den när den försäkrade fyller 65 år (41 kap. 5 § SFB). Om skadan inträffat den månad när den försäkrade fyller 65 år eller senare och en sjukpenninggrundande inkomst

(SGI) kan fastställas, kan dock livränta (s.k. förlängd arbetsskadelivränta) lämnas längst t.o.m. månaden före den när den försäkrade fyller 67 år (41 kap. 6 § SFB). Om den försäkrade får förlängd arbetsskadelivränta gäller SGI-skyddet längst t.o.m. månaden före den när den försäkrade fyller 67 år (26 kap. 22 b § SFB).

Vidare har en kommun möjlighet att utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som har fyllt 67 år enligt 2 kap. 7 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Med servicetjänster avses här tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad.

Propositionen

Den 14 december 2017 träffade Pensionsgruppen en överenskommelse om att utveckla pensionssystemet i syfte att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner. Pensionsgruppen är en blocköverskridande arbetsgrupp med företrädare för partierna som står bakom ålderspensionssystemet, dvs. regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna. Pensionsöverenskommelsen innehåller inte några författningsförslag, men den slår fast hur de pensionsrelaterade åldersgränserna ska höjas och ger riktlinjer för det fortsatta beredningsarbetet. Bakgrunden till Pensionsgruppens överenskommelse om höjda pensionsåldrar är att vi i Sverige lever allt längre. För att upprätthålla pensionsnivåerna anser Pensionsgruppen att arbetslivet behöver förlängas i takt med den ökade livslängden.

Överenskommelsen om höjda åldersgränser bygger huvudsakligen på de förslag om höjningar av pensionsåldrar som Pensionsåldersutredningen tidigare lämnat i betänkandet Åtgärder för ett längre arbetsliv (SOU 2013:25) och innebär bl.a. att det införs en riktålder för pension, åldersgränsen för när allmän pension tidigast får tas ut ska höjas stegvis och att åldersgränserna i kringliggande trygghetssystem ska anpassas till de höjda åldersgränserna i pensionssystemet.

En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har i enlighet med pensionsöverenskommelsens riktlinjer utarbetat promemorian Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (Ds 2019:2). Promemorian innehåller underlag för höjda pensionsrelaterade åldersgränser i socialförsäkringsbalken och i angränsande trygghetssystem fr.o.m. 2020, 2023 och 2026. Denna proposition innehåller de förslag till höjda åldersgränser i pensionssystemet som enligt pensionsöverenskommelsens riktlinjer ska genomföras 2020.

Regeringen föreslår nu att åldersbegreppet riktålder för pension ska införas i socialförsäkringsbalken. Riktålderns främsta syfte är att ersätta dagens starka 65-årsnorm med en pensionsålder som tar hänsyn till den ökande medellivslängden i Sverige. Inkomst- och premiepensionen är redan livslängdsanpassade genom att högre medellivslängd leder till längre

förväntad tid med pensionsutbetalningar och därmed lägre månadsbelopp. Regeringen konstaterar att medelpensioneringsåldern inte har ökat i samma utsträckning som livslängden. En av anledningarna är enligt regeringen att ett stort antal socialförsäkringar och andra förmåner har uttryckliga 65-årsgränser i sina regelsystem. Meningen är att riktåldern i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem därför på sikt ska fungera som ett riktmärke för den försäkrades pensionsbeslut.

Vidare föreslås att det i socialförsäkringsbalken ska anges att vissa förmåner och beräkningar ska vara knutna till riktåldern för pension och att riktåldern ska beräknas för varje år och gälla för det sjätte året efter beräkningsåret. Enligt regeringen ger framförhållningen om sex år den försäkrade tid att planera när han eller hon vill gå i pension. Det sammanfaller också med pensionsöverenskommelsens riktlinjer om att pensionssystemets grundskyddsförmåner ska vara knutna till riktåldern 2026, vilket är det år när riktåldern som beräknas 2020 kommer att börja gälla.

Regeringen föreslår också att riktåldern ska utgöra två tredjedelar av den genomsnittliga återstående livslängdens förändring vid 65 års ålder. Två tredjedelar av livslängdsökningen har länge varit ett riktmärke för att uppnå liknande pensionsnivåer som för tidigare generationer. En lägre andel förlängt arbetsliv anser regeringen leder till lägre pensionsnivåer, och en högre andel ökar risken för en kortare tid som pensionär med god hälsa än tidigare generationer. Regeringen understryker att ålderspensionen är en försäkring där man försäkrar "risken" att leva länge och att ett allmänt socialförsäkringssystem innebär att vi alla är försäkrade och delar på risken. Vidare föreslår regeringen att 1994 ska användas som basår vid jämförelsen av återstående medellivslängd vid 65 års ålder. År 1994 beslutades principöverenskommelsen om en reformering av det allmänna pensionsystemet (prop. 1993/94:250, bet. 1993/94:SfU24, rskr. 1993/94:120). Överenskommelsen grundades på beräkningar om avgiftsnivå, kompensationsgrader m.m. utifrån förhållanden som var kända 1994.

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utfärdar närmare föreskrifter om riktåldern för pension.

I övrigt föreslår regeringen att åldersgränsen för när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas ska höjas från 61 till 62 år för att anpassa åldersgränserna till en ökad medellivslängd. Även åldersgränserna för arvsvinsttilldelning föreslås höjas från 60 till 61 år för att åldersgränserna för arvsvinsttilldelning även fortsättningsvis ska vara anpassade till och ligga ett år före den lägsta uttagsåldern.

Till följd av att rätten att kvarstå i anställning höjs till 68 år fr.o.m. 2020 (bet. 2018/19:AU12, rskr. 2018/19:276) föreslås att åldersgränserna dels för fortsatt rätt till livränta till följd av arbetsskada och skyddet för SGI vid sådan livränta, dels för när kommunala servicetjänster får tillhandahållas utan föregående behovsprövning ska höjas från 67 till 68.

Föreslagna lagändringar ska träda i kraft den 1 december 2019 respektive den 1 januari 2020 med vissa övergångsbestämmelser.

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:3128 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 begär motionärerna avslag på propositionen utom när det gäller ändringarna i 26 kap. 22 b § och 41 kap. 6 § SFB om förlängd livränta och rätten att behålla sin SGI. Enligt motionärerna är det inte genomtänkt att införa en generell höjning av pensionsåldern. Äldre personer är inte någon homogen grupp, och hälsotillståndet ser olika ut beroende på yrkesgrupp och kön. Pensionsåldern bör präglas av en betydligt högre grad av flexibilitet och ge möjlighet att med bibehållet anställningsskydd arbeta deltid för den som vill arbeta längre. Detta skulle dels höja den enskildes pensionsinkomst, dels leda till fler arbetade timmar i ekonomin som helhet och ge företag möjlighet att behålla kompetensen hos äldre. Vidare bör det införas ett skattemässigt kraftigt gynnsamt pensionssparande som inte bara riktar sig till dom som har högre inkomster. Detta skulle i förlängningen ge individer möjligheten att antingen gå i pension tidigare eller att dryga ut den ordinarie ålderspensionen. Eftersom det är positivt att rätten att kvarstå i anställning höjs till 68 år fr.o.m. 2020 bör förslaget om möjlighet till förlängd arbetsskadelivränta och SGI-skydd under denna tid genomföras. Höjningen av åldersgränsen för när kommunala servicetjänster får tillhandahållas utan föregående behovsprövning innebär en försämring och bör inte genomföras.

I kommittémotion 2018/19:3124 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) begär motionärerna att propositionen ska avslås. Enligt motionärerna klarar många inte av att arbeta till pensionsåldern i dag, och medellivslängden skiljer sig kraftigt åt mellan olika grupper i samhället. I stället för att höja pensionsåldern bör det satsas på välfärdssystemen och ändamålsenliga insatser i arbetslivet samt en starkare ekonomisk omfördelning. Vidare är införandet av en riktålder för pension med automatisk anpassning av pensionsåldrarna oförutsägbart och inskränker riksdagens befogenheter. Beslutet om pensionsålder bör vid varje givet tillfälle fattas av riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Förslagen i propositionen bygger på Pensionsgruppens överenskommelse i december 2017 om långsiktigt höjda och trygga pensioner. I överenskommelsen anges bl.a. att det finns behov av att uppdatera det nuvarande pensionssystemet och att anpassa det efter en förändrad omvärld. Vidare måste en anpassning göras till följd av att vi i Sverige blir allt äldre och att äldre i allmänhet är friskare och därför i många fall orkar och vill arbeta längre. Regeringens förslag är ett första steg i linje med överenskommelsen om säkra, långsiktigt höjda och trygga pensioner.

Utskottet anser att de föreslagna höjningarna av åldersgränserna är nödvändiga för att motverka trenden att allt fler tar ut pension tidigt samtidigt som medellivslängden ökar. Utskottet ställer sig positivt till att riktåldern ska följa medellivslängdens utveckling med automatik. Eftersom riktåldern kommer att gälla först sex år efter beräkningsåret finns det tillräckligt med tid

för lagstiftaren att påtala och utvärdera oförutsedda situationer och eventuellt justera oönskade konsekvenser vid beräkningen av riktåldern.

Utskottet delar regeringens bedömning att det behövs ett brett anslag. Samhället i stort behöver ställa om för att försäkrade ska kunna, vilja och må bra av att stanna kvar i arbetslivet längre upp i åldrarna. Det handlar inte bara om höjda åldersgränser utan också om åtgärder inom arbetsmiljöområdet och utbildningsområdet för att uppnå ett hållbart arbetsliv. En delegation för främjande av äldre arbetskraft (dir. 2018:83) har också tillsatts för att bidra till ökad kunskap om forskning om äldres möjligheter och även föreslå åtgärder som motverkar åldersdiskriminering för att bättre tillvarata äldres kompetens och erfarenhet. Utskottet konstaterar att Pensionsgruppen i överenskommelsen framhåller behovet av att avgiften till pensionssystemet, reglerna för AP-fonderna och avdragsreglerna för tjänstepension ses över.

Mot bakgrund av vad som anförts tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionerna 2018/19:3128 (SD) yrkandena 1 och 2 samt 2018/19:3124 (V).

Reservationer

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:3124 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V).

Ställningstagande

Riksdagen bör avslå propositionen i sin helhet. Enligt motionärerna klarar många inte av att arbeta till pensionsåldern i dag, och medellivslängden skiljer sig kraftigt åt mellan olika grupper i samhället. I stället för att höja pensionsåldern bör det satsas på välfärdssystemen och ändamålsenliga insatser i arbetslivet samt en starkare ekonomisk omfördelning. Vidare är införandet av en riktålder för pension med automatisk anpassning av pensionsåldrarna oförutsägbart och inskränker riksdagens befogenheter. Beslutet om pensionsålder bör vid varje givet tillfälle fattas av riksdagen.

2. En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv, punkt 2 (SD)

av Paula Bieler (SD), Julia Kronlid (SD) och Linda Lindberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken i de delar som avser 2 kap. 1 och 10 a–10 d §§, 56 kap. 3 § samt 62 kap. 12, 13 och 15–17 §§.

2. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:3128 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
avslår proposition 2018/19:133 punkterna 1 i denna del och 2.

Ställningstagande

Förslaget att införa en generell höjning av pensionsåldern är inte genomtänkt. Äldre personer är inte någon homogen grupp, och hälsotillståndet ser olika ut beroende på yrkesgrupp och kön. Pensionsåldern bör präglas av en betydligt högre grad av flexibilitet och ge möjlighet att med bibehållet anställningskydd arbeta deltid för den som vill arbeta längre. Detta skulle dels höja den enskildes pensionsinkomst, dels leda till fler arbetade timmar i ekonomin som helhet och ge företag möjlighet att behålla kompetensen hos äldre. Vidare bör det införas ett skattemässigt kraftigt gynnsamt pensionssparande som inte bara riktar sig till dem som har högre inkomster och som i förlängningen ger individen möjligheten att antingen gå i pension tidigare eller att dryga ut den ordinarie ålderspensionen.

Det är positivt att rätten att kvarstå i anställning höjs till 68 år fr.o.m. 2020. Förslagen om möjlighet till förlängd arbetsskadelivränta och SGI-skydd under denna tid bör därför genomföras.

Höjningen av åldersgränsen för när kommunala servicetjänster får tillhandahållas utan föregående behovsprövning innebär en försämring och bör inte genomföras.

Riksdagen bör således avslå propositionen utom när det gäller ändringarna om förlängd rätt till livränta och skyddet för SGI vid sådan livränta.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Följdmotionerna

2018/19:3124 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv.

2018/19:3128 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag under punkten 1 utom vad avser ändringar i 26 kap. 22 b § och 41 kap. 6 § socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag under punkten 2.

BILAGA 2**Regeringens lagförslag****1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken**

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken

dels att 2 kap. 1 §, 26 kap. 22 b §, 41 kap. 6 §, 56 kap. 3 § och 62 kap. 12, 13 och 15–17 §§, och rubrikerna närmast före 62 kap. 15 och 16 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 10 a–10 d §§, och närmast före 2 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.**1 §¹**

I detta kapitel finns bestämmelser om

- socialförsäkringens administration, m.m. i 2 §,
- socialförsäkringens finansiering, m.m. i 3 och 4 §§,
- internationella förhållanden i 5 §,
- prisbasbelopp m.m. i 6–10 §§, – prisbasbelopp m.m. i 6–10 §§,
och – riktålder för pension i 10 a–
 10 d §§, och
- definitioner och förklaringar i 11–17 §§.

Riktålder för pension***10 a §***

Vissa förmåner och beräkningar som anges i denna balk ska knytas till en särskild ålder (riktålder för pension) som beräknas för varje år enligt bestämmelserna i 10 b §.

10 b §

Riktålder för pension räknas fram genom att det till bastalet 65 läggs 2/3 av differensen mellan

- *den vid 65 års ålder återstående medellivslängden för befolkningen i Sverige under femårsperioden närmast före det år riktåldern beräknas, och*
- *motsvarande värde för jämförelseåret 1994.*

Den framräknade riktåldern för pension ska avrundas till närmaste helår.

¹ Senaste lydelse 2012:834.

10 c §

Den beräknade riktåldern för pension ska gälla för det sjätte året efter beräkningsåret.

När en gällande riktålder för pension ändras ska en åldersgräns som är knuten till den riktåldern som gällde före ändringen fortsätta att gälla för en försäkrad som före ändringen har uppnått en sådan åldersgräns.

10 d §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om riktåldern för pension.

26 kap.**22 b §²**

Om livränta har lämnats till följd av arbetsskada som inträffat tidigast den månad då den försäkrade fyllde 65 år, gäller det som föreskrivs i 22 a § första stycket längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 67 år.

Om livränta har lämnats till följd av arbetsskada som inträffat tidigast den månad då den försäkrade fyllde 65 år, gäller det som föreskrivs i 22 a § första stycket längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 68 år.

41 kap.**6 §**

Livränta lämnas längst till och med månaden före den då den försäkrade fyller 67 år, om

– skadan inträffar den månad då den försäkrade fyller 65 år eller senare, och

– en sjukpenninggrundande inkomst kan fastställas för den försäkrade enligt 25 kap. 3 §.

Livränta lämnas längst till och med månaden före den då den försäkrade fyller 68 år, om

– skadan inträffar den månad då den försäkrade fyller 65 år eller senare, och

56 kap.**3 §**

Inkomstgrundad ålderspension lämnas tidigast från och med den

Inkomstgrundad ålderspension lämnas tidigast från och med den

² Senaste lydelse 2013:747.

månad då den försäkrade fyller 61 år. månad då den försäkrade fyller 62 år.

För garantipension finns särskilda bestämmelser om förmånstid i 66 och 67 kap.

62 kap.

12 §

Arvsvinster efter personer som avlidit före det år de skulle ha fyllt 60 år ska fördelas för året efter dödsfallsåret. Arvsvinster efter personer som avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 60 år eller senare ska fördelas för dödsfallsåret.

Arvsvinster efter personer som avlidit före det år de skulle ha fyllt 61 år ska fördelas för året efter dödsfallsåret. Arvsvinster efter personer som avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 61 år eller senare ska fördelas för dödsfallsåret.

Vid fördelningen ska det bortses från kvarlevandes pensionsbehållning som härrör från pensionsrätt för året för dödsfallen och därefter.

13 §

Fördelningen av arvsvinster ska först göras efter personer som avlidit före det år de skulle ha fyllt 60 år. När den fördelningen skett och pensionsrätt för året före det år fördelningen avser har fastställts, ska arvsvinster efter personer som har avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 60 år eller avlidit senare fördelas.

Fördelningen av arvsvinster ska först göras efter personer som avlidit före det år de skulle ha fyllt 61 år. När den fördelningen skett och pensionsrätt för året före det år fördelningen avser har fastställts, ska arvsvinster efter personer som har avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 61 år eller avlidit senare fördelas.

Arvsvinstfaktorer vid dödsfall efter 16 års ålder men före 60 års ålder

Arvsvinstfaktorer vid dödsfall efter 16 års ålder men före 61 års ålder

15 §

Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit efter det år då de har fyllt 16 år, men före det år de skulle ha fyllt 60 år, ska grundas på kvoten mellan

Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit efter det år då de har fyllt 16 år, men före det år de skulle ha fyllt 61 år, ska grundas på kvoten mellan

- summan av pensionsbehållningarna för personer som har avlidit under året före det år omräkningen avser och
- summan av pensionsbehållningarna för de personer i samma ålder som levde vid utgången av samma år.

När pensionsbehållningarna bestäms ska det bortses från förändringar efter den 1 december det år fördelningen avser.

*Arvsvinstfaktorer vid dödsfall efter
60 års ålder*

*Arvsvinstfaktorer vid dödsfall efter
61 års ålder*

16 §³

Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 60 år eller senare ska grundas på kvoten mellan

Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit det år de fyllt eller skulle ha fyllt 61 år eller senare ska grundas på kvoten mellan

– det beräknade antalet personer som har avlidit det år de uppnått eller skulle ha uppnått samma ålder som den person som beräkningen ska göras för och

– det beräknade antalet kvarlevande personer i samma ålder.

17 §

För en försäkrad som inte har fyllt 65 år ska beräkningen enligt 16 § göras med ledning av officiell statistik över livslängden hos befolkningen i Sverige under femårsperioden närmast före det år personen uppnådde 60 års ålder.

För en försäkrad som inte har fyllt 65 år ska beräkningen enligt 16 § göras med ledning av officiell statistik över livslängden hos befolkningen i Sverige under femårsperioden närmast före det år personen uppnådde 61 års ålder.

Från och med det år den som avses i första stycket fyller 65 år ska beräkningen enligt 16 § göras med ledning av statistiken för femårsperioden närmast före det år personen uppnådde 64 års ålder.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.
 2. Lagen tillämpas första gången för förmåner som avser tid från och med den 1 januari 2020.
 3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för den som uppnår respektive åldersgräns före den 1 januari 2020.

³ Senaste lydelse 2010:1307.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §

Kommuner får utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 67 år.

Kommuner får utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 68 år.

Med servicetjänster avses tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för den som har fyllt 67 år före lagens ikraftträdande.